

Motion till riksdagen

1988/89:K603

av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m. fl. (c)

Den fackliga representationen i kommunala nämnder

I de allmänna valen väljs kommunfullmäktigeledamöter och ledamöter i landstingen direkt av folket. Utgången av dessa val avgör sammansättningen av alla de nämnder och styrelser som finns i kommuner och landsting och som är viktiga beredningsorgan, ibland med egen beslutanderätt.

I de kommunala organen blir olika grupper i samhället representerade, fackliga liksom andra, genom de politiska partiernas nomineringar. Men alla ledamöter i nämnder och styrelser har det gemensamt att de är utsedda i demokratisk ordning och får ta ansvar och stå till svars inför väljarna som politiker.

Det sätt på vilket ledamöterna i kommunernas och landstingens olika organ nu utses är en konsekvent tillämpning av grundläggande principer i en politisk demokrati.

I november 1985 beslöt den socialdemokratiska och kommunistiska majoriteten i riksdagen på förslag av regeringen, att fackliga organisationer från och med den 1 januari 1986 skall ha obligatorisk rätt till tre representanter och tre ersättare för dessa i landstingens och kommunernas nämnder och styrelser med undantag av förvaltningsutskott och kommunstyrelse (prop. 1984/85:200, KU 1985/86:3). Riksdagen följde utskottet.

Genom det beslut som riksdagsmajoriteten fattade kommer inte längre de kommunala nämnderna att vara en avspeglning av den viljetrytning som väljarna avgett genom de allmänna valen. Den demokratiska representationsprincipen bryts av en intesserepresentation. Den nya ordningen är således ett utslag av ett korporativistiskt synsätt. Vissa intressen garanteras representation helt vid sidan av de demokratiska valen. Detta är en ur principiell synpunkt helt oacceptabel ordning.

I KU 1985/86:15, KU 1986/87:21 och KU 1988/89:3 har riksdagen behandlat denna fråga. Centerpartiet ser ingen anledning till en förändrad ståndpunkt i frågan efter dessa beslut och genomförda debatter.

Till dessa grundläggande invändningar mot det nya systemet kan fogas en rad andra. Om man har den – enligt vår mening helt förkastliga – uppfattningen att den politiska demokratin skall inskränkas i kommunerna är det omöjligt att finna hållbara skäl för att just de fackliga organisationerna och enbart dessa skall tillförsäkras särskild representation. Det finns i varje kommun en mängd andra intressegrupper som med lika goda skäl skulle kunna kräva representation. Den nya ordningen innebär således ett otillbörligt gynnande av vissa intressen på bekostnad av andra.

För kommunerna medför den påtvingade fackliga representationen ökade ekonomiska bördor och utökad byråkrati.

Mot. 1988/89
K603

Riksdagsmajoritetens beslut får ses som en eftergift åt mäktiga intressegrupper i samhället. Det är synnerligen oroande att sådana hänsyn skall få diktera allvarliga ingrepp i den politiska demokratin.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi
att riksdagen beslutar att upphäva bestämmelserna i kommunal-
lagen om representation för fackliga organisationer i kommunala
nämnder och styrelser.

Stockholm den 10 januari 1989

Bertil Fiskesjö (c)

Bengt Kindbom (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Birger Andersson (c)

Karin Starrin (c)

Ingvar Karlsson (c)
i Bengtsfors

Martin Olsson (c)

Anders Svärd (c)

Rosa Östh (c)

Stina Eliasson (c)

Kjell Ericsson (c)